B.S. Centrala Regională Hunedoara-Deva

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE, UNIȚI-VĂ !

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XVIII
Nr. 845
Vineri 8 aprilie 1966
4 pag. 25 bani

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

În sala de lectură a Institutului pedagogic de 3 ani din Pitești

Respect pentru munca și timpul altora

Dispui de un număr de date și cauți o necunoscută. Așadar, ai de rezolvat o problemă. Îți ordonezi datele, meditezi asupra soluțiilor și alegi una dintre toate soluțiile ce ți se oferă. O alegi desigur pe cea mai bună.

Dar care este cea mai bună soluție? În matematică, aceea care te duce la rezultat pe cea mai scurtă cale. Ce s-ar întîmpla însă dacă ai alege nu calea cea mai scurtă, ci, dimpotrivă? În loc de 30 de minute, să spunem, ar trebui să consumi pentru rezolvarea problemei o oră sau chiar mai mult. Proporțional cu complexitatea problemei pe care o ai de rezolvat crește și timpul (și efortul) irosit inutil prin alegerea unei soluții neoperative.

Ideea de a face cîteva considerații pe această temă ne-a dat-o demersul făcut în Capitală de un profesor din raionul Cîmpina. Profesorul respectiv cerea să se precizeze stagiul lui de activitate în învățămînt, cunoscînd că în 1951 a absolvit liceul, în 1952 a funcționat ca pedagog, între 1952 și 1954 a urmat cursurile unui institut pedagogic, iar din 1954 funcționează la catedră. Problema putea fi soluționată în cîteva minute chiar și la secretariatul școlii în care funcționează. Acesta dispune de toate instrucțiunile necesare lămuririi depline a unei astfel de probleme. Și totuși, omul nostru a preferat să scrie o scrisoare, să piardă timp, să provoace și altora pierdere de timp pentru a primi același răspuns pe care-l putea primi foarte repede și foarte simplu chiar la școala unde stă zilnic mai multe ore.

N-a avut încredere în răspunsul pe care i-l poate da secretariatul școlii? Atunci de ce nu s-a adresat secției de învățămînt sau inspectorilor ei, care au vizitat școala în cîteva rînduri? Ar fi durat poate, ceva mai mult, dar ar fi avut totuși o soluție destul de promptă. De fapt, omul nu s-a gîndit, nu i-a trecut prin minte că se poate și simplu.

Sînt, în această privință situații și mai neobișnuite. Iată de pildă una: un profesor din regiunea Crișana, avînd de rezolvat tot o problemă privind stabilirea stagiului său de activitate, se adresează prin cereri scrise cu indigo (ca să cîștige, deci, timp — soluție ingenioasă!), secției de învățămînt regionale, Ministerului Învățămîntului și la 4 redacții. A omis însă să se adreseze conducerii școlii sale, de unde ar fi primit același răspuns pe care l-a primit de la toate instituțiile susnumite. S-a declarat probabil satisfăcut și n-a avut nici o remușcare că a încărcat cu lucrări inutile atîtea instituții, care au trebuit să-și piardă timp pentru „rezolvarea" unor probleme deja rezolvate.

Mai există însă și o altă categorie de oameni dispuși să irosească timpul celorlalți: categoria celor care „încearcă marea cu degetul". Un profesor din regiunea Cluj a aflat, de pildă, de la școală că nu se consideră stagiu în învățămînt perioada de studii universitare decît celor care au funcționat mai înainte 3 ani la catedră. Cum el nu funcționase decît un an, se declară nemulțumit de răspuns și se adresează secției raionale de învățămînt. Aceasta, cum e și firesc, îi dă același răspuns. Ba mai mult, îi arată și instrucțiunile scrise care lămuresc această problemă. Nici acum însă răspunsul nu-l mulțumește. Se adresează secției regionale, apoi ministerului, apoi redacțiilor, apoi mai știu eu cui. Doar, doar va ieși ceva și va beneficia de un drept pe care legea nu i-l acordă!

Nu o dată astfel de încurcă lume asaltează tot felul de foruri cu întrebări la care își pot da și singuri răspunsul. De ce — întreabă de pildă un învățător — profesorii care lucrează în „tura de dimineață" nu sînt obligați să vină la școală la 7,45, chiar dacă prima lor oră este de la 10 la 11? Te oprești asupra rîndurilor lui și te întrebi: „de ce

C. SAVU

(Continuare în pag. 4-a)

PROIECTELE DEVIN FAPTE

„În anii 1966 — 1970 se vor instala în centralele electrice grupuri de puteri unitare mari, la nivel tehnic ridicat, cu o putere totală de 4 000 000 kW, de 2,2 ori mai mult decît în cei cinci ani anteriori... În 1966 se va da în exploatare hidrocentrala „Gheorghe Gheorghiu-Dej" de pe Argeș"

(Din Directivele Congresului al IX-lea al P.C.R. cu privire la dezvoltarea economiei naționale în perioada 1966—1970).

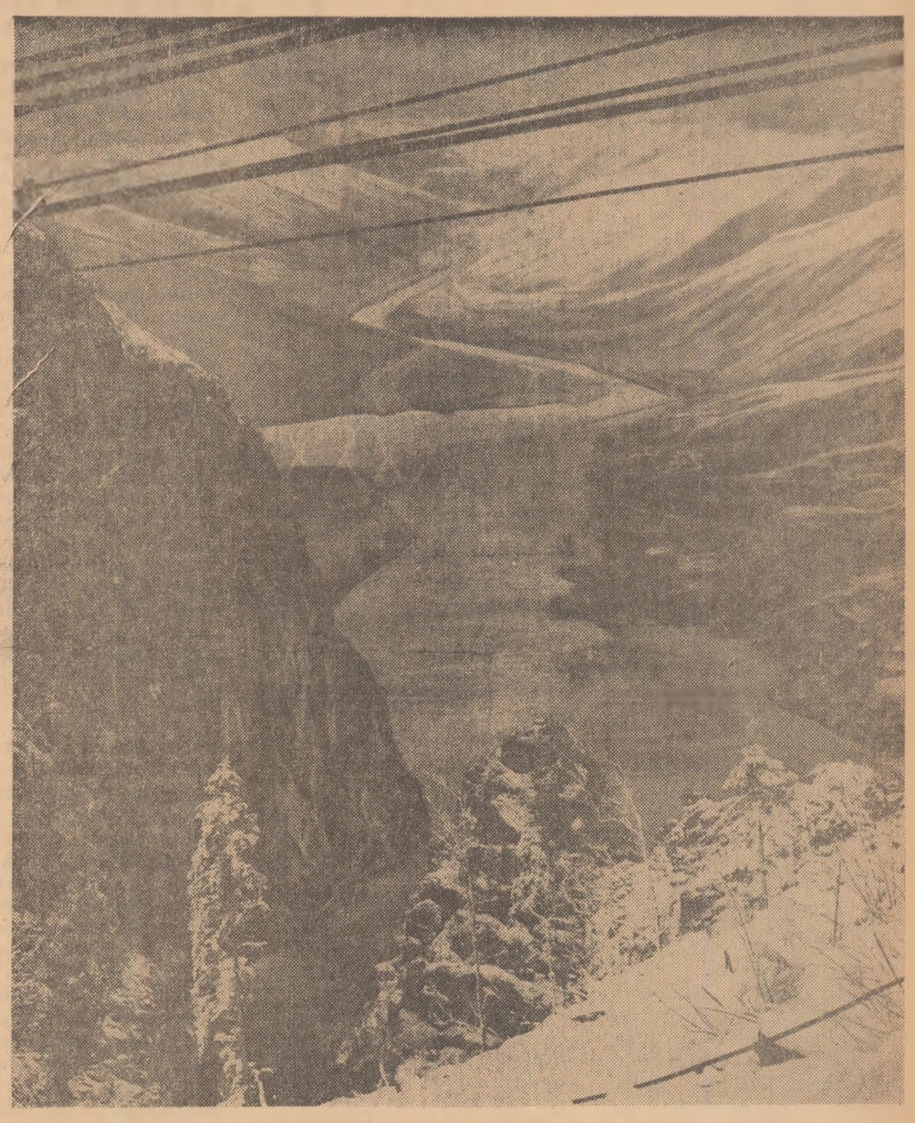

În dimineața zilei de 15 martie, uriașele porți de metal ale barajului de la Vidaru au stăvilit cursul multimilenar al Argeșului, obligîndu-l să formeze o „mare interioară" artificială. Fiecare zi care a trecut de atunci a sporit cu sute de mii de metri cubi nivelul celui mai tînăr lac de acumulare din istoria dezvoltării energetice a României socialiste, apropiind treptat nivelul atingerii cotei maxime, cînd „marea" Argeșului va măsura peste o jumătate de miliard de metri cubi de apă. Cu sclipiri albe și linii prelungi de albatros, vaporașul „Argeș-1" a și pornit în primele curse de probă, despicînd apele înspumate ale unui lac pe care cartografii îl înregistrează și ei de-abia acum pe harta țării.

În același timp în centralele subterane constructorii continuă uriașa bătălie cu natura. Echipele de montori au încheiat pregătirile pentru intrarea în probele de rodaj a turbinelor nr. 1 și nr. 2 și se află într-un stadiu avansat cu montajul turbinelor nr. 3 și nr. 4. Puține zile îi mai despart pe constructori de străpungerea finală a galeriei de fugă, viitoarea cale subpămînteană a învolburatului Argeș.

În rîndurile constructorilor se numără mulți absolvenți ai școlilor profesionale și tehnice energetice și de construcții care și-au trecut cu deplin succes „probele marilor energii". În același timp, șantierul hidrocentralei de pe Argeș este o minunată școală practică pentru actualii elevi din învățămîntul profesional și tehnic care vor participa, în anii următori, la dezvoltarea bazei energetice a țării. Munca plină de dăruire a constructorilor hidrocentralei „Gheorghe Gheorghiu-Dej" este totodată o minunată pildă de patriotism pentru toți elevii care vizitează acest uriaș șantier.

Nu va trece mult pînă cînd eroismul, priceperea și capacitățile creatoare ale constructorilor, stăpîni pe marile posibilități ale tehnicii moderne, vor aprinde pe firmamentul patriei noua constelație născută la Cheile Argeșului, în hidrocentrala „Gheorghe Gheorghiu-Dej", înfăptuind cu cinste unul din primele mari obiective economice prevăzute în Directivele celui de-al IX-lea Congres al partidului.

Didactica — domeniu de creație

Cîteva cerințe fundamentale

Commenius își definea didactica sa „arta universală de a învăța pe toți toate", fapt care ne permite să credem că el o considera nu numai ca o disciplină prescriind reguli ce trebuie aplicate în activitatea de instruire a tinerei generații, ci și ca o „artă", ca un domeniu care conține și stimulează posibilități imense de creație. O discuție despre stimularea muncii creatoare în domeniul didacticii, departe de a fi depășită, este de stringentă actualitate astăzi, cînd se fac eforturi deosebite pentru raționalizarea și sporirea randamentului procesului de învățămînt. Cerințele contemporaneității, cerințele pregătirii corespunzătoare a tinerei generații din țara noastră ne cer să ridicăm și aici stacheta calității.

Modernizarea în didactică nu trebuie identificată totalmente — cum se întîmplă uneori — cu folosirea noilor tehnici în învățămînt. Acesta nu e decît un aspect (ce-i drept foarte important). Există, după părerea noastră, posibilități destul de mari de perfecționare a învățămîntului prin exploatarea maximală a tuturor resurselor pe care metodele așa-zise tradiționale ni le pun la dispoziție. Pentru aceasta însă profesorul nu trebuie să fie în clasă un „funcționar" care-și face conștiincios datoria, ci un căutător al noului, un om animat de dorința de a-și perfecționa munca, să fie el însuși un experimentator. Aceasta ține desigur atît de pregătirea sa, cît și de ambianța școlară.

În discutarea unor aspecte legate de problema aceasta vom porni de la afirmația curentă și justă în principiu că normele pe care le recomandă didactica, metodicile pentru desfășurarea corespunzătoare a procesului de învățămînt, ceea ce în mod obișnuit se numește experiență didactică, nu sînt dogme, nu sînt un „tabu" de la care nu există abatere, ci doar puncte de plecare orientative. Această afirmație rămîne de multe ori numai teoretică, fără să-și găsească suficient ecou și confirmare practică la catedră. Absolutizarea „experienței", concepută ca uniformizare, riscă să-l ducă pe profesor la polul opus muncii creatoare, măiestriei pedagogice, adică la rutină, la automulțumire, la credința că numai așa e bine și eficient.

Cauzele acestei situații sînt diverse și ne vom permite să stăruim asupra cîtorva. Aplicarea fără variație a aceloraşi forme şi metode, uneori forțînd realitățile școlare, a dus uneori la o șablonizare și, în orice caz, la o stagnare a activității creatoare. E salutară, din acest punct de vedere, activitatea editorială bogată din ultima vreme în acest domeniu, concretizată în apariția unui număr însemnat de metodici originale. Se impune ridicarea în continuare a indicelui lor de calitate care, în unele ocazii, e sub posibilitățile și, mai ales, sub nivelul cerințelor actuale și al experienței înaintate care s-a acumulat.

Credem că e util să aducem în discuție și unele aspecte ale pregătirii cadrelor didactice. Întrucît aflăm aici o seamă de deficiențe ce conduc la unele din situațiile amintite. „Nodul gordian" în această privință ne pare a fi faptul că pregătirea de specialitate a viitorilor profesori aflați pe băncile facultăților nu e dublată de o pregătire pedagogică corespunzătoare. Se știe că în momentul de față pregătirea pedagogică teoretică a studenților din universități e redusă la un curs de pedagogie generală de un an, cu cîte o oră de seminar pe săptămînă numai într-un semestru, adică 8 ore pentru tot cursul predat. Dacă mai adăugăm că și acestea au fost reintroduse abia în 1965, ne dăm seama că pînă nu de mult pregătirea pe această linie a fost și mai redusă.

La această insuficiență cantitativă se asociază, după părerea noastră, și o insuficiență calitativă, mai ales prin faptul că predarea didacticii, a metodicii nu sugerează decît vag și destul de abstract că munca în clasă e o activitate elastică, mobilă, creatoare, avînd caracteristici impuse de dinamica realităților școlare. Apoi, datorită numărului insuficient de seminarii, studiul pedagogiei generale nu poate beneficia de o legătură directă cu realitățile școlare. Ca urmare, mulți tineri profesori privesc lecția ca avînd o anume structură fixă, obligatorie, în cadrul căreia trebuie folosite anumite metode, și nu văd în ea un domeniu care lasă loc aplicării unor metode noi, încercării unor noi soluții etc.

Datorită probabil aceluiași fapt,

EMIL PĂUN

(Continuare în pag. 4-a)

CONCURSURI

Fiecare școală numără printre elevii săi talente, capacități, elevi excepționali, deosebit de înzestrați, care constituie mîndria colegilor, a profesorilor. Sînt elevi dăruiți cu pasiune și aptitudini pentru științele matematice, minți sclipitoare, care reușesc să descopere calea către soluție în cele mai dificile și mai complexe probleme, elevi care au patima experiențelor, a descoperirii misterelor fizicii sau chimiei, elevi care au îndrăgit lumea de fantezie, de lumină și umanism a literelor și care își încearcă forțele în ucenicia îmbinării cuvintelor.

Pentru toate aceste valori, pentru stimularea, sporirea și afirmarea lor, au luat ființă, în urmă cu mulți ani, concursurile de literatură română, de matematică, de fizică și chimie ale elevilor din licee. Fragmentate în etape din ce în ce mai exigente — de la simpla întrecere locală, pînă la confruntarea pe plan republican între învingătorii fiecărei regiuni — aceste concursuri, devenite tradiționale, aduc de ani de zile o substanțială contribuție la dezvoltarea interesului elevilor pentru știință, la descoperirea celor mai dotați dintre ei, la orientarea lor către acele profesii pentru care sînt potriviți prin aptitudinile lor.

De curînd s-a încheiat etapa regională a acestor concursuri și profesorii din Maramureș sau din Dobrogea, din Banat sau din Suceava au avut încă o dată prilejul să aprecieze capacitatea celor mai buni elevi ai regiunilor, să fie mîndri de cunoștințele și pregătirea lor. Fie că a fost vorba de o problemă de matematică, de o experiență de fizică sau de prezentarea competentă, cursivă și elegantă a unui subiect literar, elevii angajați în concurs au demonstrat nu numai profunzimea și temeinicia pregătirii dobîndite în școală, ci și un surplus de cunoștințe, originalitate și profunzime în gîndire, rod al pasiunii lor pentru disciplina îndrăgită, dar și al pasiunii profesorilor ce i-au călăuzit în pătrunderea tainelor ei.

Alături de succesele acestor concursuri, vom putea vorbi în curînd de rezultatele unui nou concurs — de matematică — organizat de Ministerul Învățămîntului și Societatea de științe matematice pentru elevii claselor VI—VIII. Această întrecere, care va începe în 10 aprilie, constituie o nouă poartă deschisă afirmării talentelor și pasiunii pentru știință a elevilor. Spre deosebire de colegii lor din clasele mari, elevii care se vor întrece în cadrul acestui concurs pentru a obține titlul de cel mai bine pregătit elev la matematică din raion sau diploma de fruntaș la această disciplină, vor face acum pentru prima oară cunoștință cu emoțiile unui examen în fața unor profesori străini. Ceea ce nu-i va împiedica însă pe tinerii concurenți să dea adevărata măsură a pregătirii și pasiunii lor pentru științele matematicii.

La miile de tineri angrenați în concursurile despre care vorbeam la început se adaugă astfel un nou detașament, menit să sporească numărul celor ce vor urca mîine spre culmile nebănuite încă ale științei.

SORIN TEODORU

Tribuna experienței

Mijloace ale educației patriotice

Colectivul didactic al liceului nostru organizează, în scopul educării patriotice a elevilor, vizite în uzine și fabrici, la marile șantiere, excursii în jurul orașului și în regiune.

Efecte educative valoroase a avut, bunăoară, excursia organizată la șantierul nodului hidroenergetic și de navigație de la Porțile de Fier cu elevii ultimelor clase. Încă înainte de vizitarea propriu-zisă a șantierului, în spațioasa sală a clubului, în fața machetei centralei, li s-a vorbit elevilor despre sistemul hidroenergetic și de navigație de la Porțile de Fier, pe care țara noastră îl construiește în colaborare cu R.S.F. Iugoslavia și care se înscrie ca unul din principalele obiective ale planului de electrificare pe zece ani. Elevii au aflat că centrala electrică va avea o putere instalată pe partea românească de peste 1 000 MW și va realiza o producție anuală de peste 5 miliarde kwh. Li s-a arătat de asemenea elevilor că prin construirea sistemului hidroenergetic de la Porțile de Fier se vor îmbunătăți radical condițiile de navigație. Apoi vizitînd șantierul, elevii au văzut că „gigantul dunărean", cum este denumit cu justificată mîndrie de cei chemați să-l dea viață, a și început să se înalte. Stînd de vorbă cu muncitorii, tehnicienii și inginerii de pe șantier ei au constatat că, asemeni unui magnet uriaș, hidrocentrala atrage tineri și vîrstnici din toate colțurile țării. În urma acestei excursii elevii au hotărît să alcătuiască un album în care să prezinte prin fotografii, cifre, grafice etc. rezultatele pe care le va obține harnicul colectiv al hidrocentralei în anii 1965—1970 și să sprijine acțiunea de împădurire a zonei limitrofe lacului de acumulare.

În completarea excursiei la șantierul hidrocentralei, încadrată în tema „Perspectivele luminoase ale dezvoltării țării noastre pe drumul desăvîrșirii construcției socialismului", elevii clasei a XI-a au vizitat Combinatul de industrializare a lemnului de la Turnu Severin, recent dat în folosință. Cu prilejul acestei vizite profesorii le-au vorbit despre grija pe care o manifestă P.C.R. pentru valorificarea deplină a tuturor resurselor de care dispune țara noastră, ca și pentru repartizarea judicioasă a obiectivelor industriale pe întreg teritoriul patriei.

Multe din cele cunoscute de elevi cu prilejul excursiilor sînt valorificate, cu ajutorul profesorilor, în cadrul activității diferitelor cercuri care funcționează în școală. În cadrul cercului de științe naturale, bunăoară, elevii cercetează unele fenomene caracteristice întîlnite de ei în clisura Dunării și pe Valea Cernei. Se întocmesc hărți ale locurilor cercetate și se prepară materialele adunate din aceste locuri, îmbogățindu-se astfel muzeul de științe naturale al liceului. În cadrul cercului de istorie sînt studiate unele mărturii ale trecutului istoric din regiune, începînd cu „drumul lui Traian". Tot aici s-au cules date cu privire la istoricul orașului Orșova și insulei Ada-Kaleh.

Deosebit interes prezintă pentru membrii cercului de istorie cercetarea vieții și luptei eroilor clasei muncitoare care au trăit și au militat în regiunea lor natală. Astfel, ei au întocmit, pe baza datelor culese sub conducerea profesorului de istorie, o biografie a lui Ștefan Plavăț, care a luptat împotriva fasciștilor în cadrul unui grup de partizani, în munții Cernei. Pe lîngă materialul bibliografic consultat, elevii au folosit în elaborarea biografiei cele cunoscute de ei cu prilejul vizitei făcute la casa în care s-a născut Ștefan Plavăț, al cărui nume îl și poartă liceul nostru.

Toate aceste acțiuni au făcut să se îmbogățească cunoștințele elevilor cu privire la frumusețile și bogățiile regiunii natale, la munca celor ce trăiesc aici, la tradițiile ei de luptă. Nu o dată elevii noștri din ultimele clase pot fi văzuți dînd explicații miilor de excursioniști din întreaga țară aflați în drumeție pe aceste meleaguri. Și, ceea ce este cel mai important, excursiile și activitățile în cercuri dezvoltă nemijlocit dragostea elevilor pentru patria noastră socialistă, pentru popor, pentru partidul clasei muncitoare.

Prof. ANA SCHIOPU
Liceul „Ștefan Plavăț" — Orșova

În cercurile de la Palatul pionierilor

Palatul pionierilor este una dintre instituțiile mult îndrăgite de copii. În cele peste 50 de cercuri care funcționează aici își petrec timpul liber, în mod plăcut și folositor, o mare parte dintre pionierii și școlarii Capitalei. Activitățile interesante și atractive din cercurile științifice, tehnice, artistice, sportive satisfac multitudinea intereselor de cunoaștere ale copiilor, lărgesc orizontul lor de cunoștințe științifice, le dezvoltă aptitudinile, le consolidează deprinderile practice.

Eficiența activităților în cercuri este condiționată, în primul rînd, de frecvența regulată la aceste activități. În general, datorită faptului că Palatul caută să îmbine în mod judicios programul său cu programul școlar, se creează membrilor cercurilor posibilitatea de a le frecventa regulat. Totuși, se mai întîlnesc cazuri de nefrecventare regulată a activităților din cercuri. De exemplu, cercul de electrotehnică și-a început activitatea, în toamna trecută, cu 221 de copii, dar după cîteva luni numărul acestora s-a redus la 156. Instabilitatea frecvenței copiilor la cercuri are mai multe cauze. Se constată, bunăoară, că unii instructori de pionieri, profesori și diriginți nu manifestă suficientă atenție pentru a-i orienta pe copii spre cercurile care corespund cel mai bine cu înclinațiile și aptitudinile lor. O anchetă întreprinsă recent a arătat că ceea ce i-a determinat pe unii elevi și pionieri să se înscrie în anumite cercuri au fost motive întîmplătoare (prezența unui prieten în cercul respectiv, dorința părinților ș.a.). Apoi, întrucît cercurile dispun de un număr de locuri limitat, o serie de pionieri, nemaigăsind locuri libere la cercul unde ar vrea să se înscrie, nimeresc la altul, pentru care nu au înclinații. O pionieră din clasa a VI-a, de pildă, cu toate că avea înclinații pentru matematică, a participat anul trecut la activitatea cercului... de legumicultură. În unele cazuri instabilitatea frecvenței la cercuri este determinată și de faptul că unii profesori sau diriginți interzic pionierilor care au primit o notă proastă să mai activeze la Palat, temîndu-se că aceasta le-ar răpi din timpul pentru pregătirea lecțiilor. Aici, problema se cere bine analizată la fiecare caz în parte, întrucît s-ar putea ca tocmai activitatea în cerc să-i ajute pe unii elevi să-și lichideze rămînerile în urmă. În general profesorii, diriginții, instructorii de pionieri pot ajuta mai mult la orientarea judicioasă a pionierilor și școlarilor spre cercurile care sînt cele mai potrivite cu interesele și aptitudinile lor, astfel încît să se asigure frecventarea lor regulată.

De cea mai mare însemnătate pentru succesul activității în cercuri este conținutul acestei activități. După cum se știe, în cercurile palatului activează pionieri și școlari de vîrste diferite. Din acest motiv, activitatea se desfășoară pe grupe de cercuri, alcătuite de cele mai multe ori din elevi din aceeași clasă (sînt circa 800 de grupe). În acest fel se creează posibilitatea ca în stabilirea conținutului activității să se țină seama de nivelul de cunoștințe și deprinderi pe care-l posedă elevii la un moment dat, de puterea lor de înțelegere, de programele școlare. De exemplu, în etapa în care la matematică, în clasa a VIII-a, s-a studiat capitolul „Poliedre", grupa clasei a VIII-a din cadrul cercului de matematică de la Palat, care studia viața și activitatea lui Gh. Țițeica, a rezolvat probleme referitoare la poliedre elaborate de acest mare matematician român. Tot în funcție de cerințele programei școlare, grupele cercului de chimie și-au trecut în planul lor de activitate discutarea unor teme ca „Electroliza în industria chimică", „Metalele viitorului", „Reactivi fabricați în Republica Socialistă România", „Petrolul și gazul metan — materii prime de o deosebită importanță pentru industria noastră chimică", „Petrochimia și dezvoltarea industriei chimice la noi", „Valorificarea superioară a stufului și cărbunelui" etc. După cum se vede, sînt teme legate de chimia generală care se studiază în școală, care pun la dispoziția elevilor o informare mai bogată, implică efectuarea unor experiențe de laborator etc.

Cercurile palatului urmăresc să dezvolte înclinația copiilor către un anumit domeniu de activitate. La cercul de astronomie, de pildă, în ciclul consacrat temei „Asaltul cosmosului", elevii nu numai că află cum se construiește o rachetă, cum se desfășoară zborurile cosmice etc., dar și cercetează, cu ajutorul diferitelor instrumente, bolta cerească, participă la întîlniri cu oameni de știință și cu cercetători științifici, fac vizite la Observatorul astronomic etc.

În general, conducătorii cercurilor se preocupă să folosească metode și procedee care să permită lărgirea orizontului de cunoștințe ale copiilor, dezvoltarea aptitudinilor și deprinderilor lor practice. Principala pondere cade aici pe stimularea muncii independente, pe valorificarea inițiativelor, a propunerilor personale. De exemplu, la cercul de chimie elevii cercetează efectele unor combinații chimice noi și participă la experiențe distractive, dintre care unele se transmit la televiziune. Membrii cercului de matematică rezolvă problemele propuse de „Gazeta matematică" sau compun ei înșiși probleme. Tinerii naturaliști țin jurnale cu observații sistematice privind evoluția diferitelor plante, micii tehnicieni confecționează electroscoape, redresori electrici, radiatoare electrice, generatoare de curent continuu, releuri electromagnetice, machete care funcționează pe bază de relee etc.

Pentru înțelegerea cît mai completă a problemelor, pentru a realiza în cerc o activitate cît mai interesantă, mai atractivă se folosesc numeroase mijloace audio-vizuale: filmul, diafilmul, magnetofonul, epidiascopul etc.

Ar fi bine, credem, ca profesorii să se intereseze mai îndeaproape de activitatea desfășurată de elevii lor în cercurile de la palat, pentru a o valorifica la lecții.

Zi de zi, în sălile Palatului pionierilor poposesc zeci și sute de pionieri și școlari. Cercurile — aceste pepiniere de cultivare a celor mai diverse talente — constituie una din cele mai importante forme ale dezvoltării personalității elevilor.

E. ISTRATE

Ordinea predării noțiunilor referitoare la curentul alternativ

În cadrul studiului electricității la clasa a X-a ocupă un loc deosebit de important predarea capitolului „Curentul alternativ", care îi familiarizează pe elevi cu cunoștințe despre producerea curentului alternativ, despre fenomenele fizice care au loc în circuite de curent alternativ și despre motoarele electrice.

În predarea cunoștințelor din acest capitol folosesc o altă ordine decît aceea în care sînt prezentate ele în manual, întrucît consider că ordinea în care le dă manualul nu-i pune pe elevi în situația de a gîndi, de a deduce anumite concluzii cu ajutorul celor învățate anterior, ci îi orientează doar spre simpla memorare a unor definiții. De exemplu, definiția noțiunii de defazaj este prezentată înainte de studierea fenomenelor din circuitul alternativ care conține o inductanță sau o rezistență capacitivă. Elevii înțeleg însă mult mai bine definiția dacă le prezentăm în primul rînd fenomenele respective. Scoțînd în relief faptul că într-o bobină în care circulă curent alternativ se manifestă continuu fenomenul de autoinducție, îi orientez să ajungă ei înșiși la concluzia că între intensitatea curentului și tensiunea acestuia (ambele fiind reprezentate ca vectori) se produce un decalaj, în sensul că ele nu-și mai ating valorile maxime (minime) concomitent, adică între ele se produce un defazaj.

În felul acesta, ori de cîte ori elevii vor avea de studiat fenomenele ce se petrec într-un circuit care conține diferite feluri de rezistențe, ei vor înțelege mai lesne felul cum se poate calcula rezultanta tensiunilor parțiale măsurate la capetele diferitelor rezistențe. O atenție deosebită acord și interpretării unghiului de defazaj, de a cărui mărime depind atît tensiunea rezultantă, cît și puterea activă a curentului alternativ.

Am constatat că elevii întîmpină uneori greutăți în înțelegerea cunoștințelor privitoare la rezistența activă (ohmică) și rezistențele reactive (inductivă și capacitivă). Numeroși elevi atribuie unui solenoid sau unui condensator doar o rezistență inductivă, respectiv capacitivă, neluînd în considerare că acestea manifestă și o rezistență activă, deoarece rezistența activă a oricărui conductor provine din dimensiunile și din conductanța acestuia. De aceea caut să explic natura fiecărei rezistențe pe bază electronică, astfel încît ei să ajungă la concluzia că unghiul de defazaj nu este niciodată unghiul format de vectorul unei anumite tensiuni cu vectorul intensității, ci unghiul vectorului rezultant al tensiunilor cu intensitatea. Elevii își dau astfel seama că acest unghi nu va fi în general de 90 de grade, sau de 0 grade, ci va avea o valoare între 0 și 90 grade.

În explicarea producerii curentului mono și trifazat, ca și a cunoștințelor privind legarea curentului și a receptoarelor în stea sau triunghi mă sprijin pe cele studiate la fizică în cursul trimestrului doi, pe noțiunile referitoare la vectori și la operațiile cu vectori.

Prof. E. TULIPANT

În recreație

GRIJA PARTIDULUI PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNT

Acces larg la învățătură

„Una din marile înfăptuiri ale socialismului în România este dezvoltarea impetuoasă a învățămîntului de toate gradele, care cuprinde aproape un sfert din populație, progresul remarcabil al școlii — factor de seamă al culturii și civilizației". Cuvintele acestea, adresate de tovarășul Nicolae Ceaușescu reprezentanților tineretului patriei noastre veniți la cel de al VIII-lea Congres al Uniunii Tineretului Comunist, sintetizează tabloul impresionantului avînt al școlii românești în anii construcției socialismului.

Dreptul la învățătură, unul dintre drepturile fundamentale înscrise în Constituția României socialiste, este asigurat prin întreaga politică desfășurată de partid în domeniul culturii și educației tineretului. Dacă am lua ca indice doar durata învățămîntului obligatoriu, care a crescut, în ultimele două decenii, de la 4 ani la 8 ani, apare clar că nivelul general de cultură al poporului s-a ridicat într-un ritm extrem de rapid. Trasînd ca sarcină pentru următorii ani pregătirea condițiilor pentru mărirea duratei învățămîntului obligatoriu cel de al IX-lea Congres al partidului dă un nou impuls ridicării în continuare a culturii românești.

La marile realizări dobîndite în domeniul învățămîntului general se adaugă multiple alte acumulări cantitative și calitative: lărgirea necontenită a rețelei învățămîntului mediu, profesional și tehnic, dezvoltarea fără precedent a învățămîntului superior, crearea condițiilor pentru ca oamenii muncii, indiferent de vîrstă, să-și lărgească orizontul de cultură generală și de specialitate prin completarea și continuarea studiilor în învățămîntul seral și fără frecvență de toate gradele.

În ultimii ani au fost date în folosință zeci de mii de săli de clasă, majoritatea în cadrul unor școli moderne, dotate la nivelul cerințelor pedagogiei contemporane. Elevii tuturor școlilor generale și ai liceelor primesc gratuit manualele. Valoarea acestora a însumat doar în acest an școlar circa 130 milioane lei, constituind un sprijin important dat de partid elevilor și familiilor acestora.

Directivele celui de al IX-lea Congres al partidului privind dezvoltarea economiei naționale în anii 1966—1970 prevăd alocarea unei sume de 3,5 miliarde lei pentru dezvoltarea în continuare a învățămîntului de toate gradele. În cadrul lucrărilor care vor fi efectuate în această perioadă în scopul dezvoltării bazei materiale a învățămîntului și al lărgirii accesului tineretului în școlile de nivel superior, se vor înălța impunătoarele edificii ale Institutului politehnic din București, se vor construi cămine și cantine studențești cu o capacitate de 15 000 de locuri, însumînd circa 270 000 metri pătrați. Pentru învățămîntul profesional și tehnic și pentru învățămîntul mediu de specialitate vor fi date în folosință aproximativ 1 000 de săli de clasă și 44 000 de locuri în internate, iar pentru învățămîntul de cultură generală se vor construi circa 10 000 de locuri în internate, amplasate îndeosebi pe lîngă liceele de la sate.

De la înălțimea de la care s-a ridicat școala românească astăzi ea scrutează culmile și mai înalte pe care le va atinge mîine. Însuflețiți de chemarea partidului, cei 175 000 de învățători și profesori din școlile patriei muncesc neprecupețit pentru ca, pe baza tradițiilor progresiste ale învățămîntului nostru și a experienței pedagogice universale, să-și întărească mereu contribuția la ridicarea pe o treaptă superioară a școlii României socialiste.

Valoarea manualelor distribuite gratuit elevilor

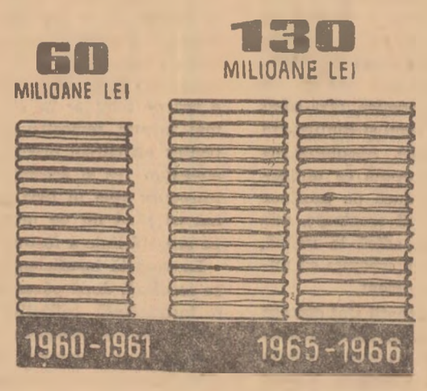

LICEELE SĂTEȘTI

Liceu, sat — două noțiuni care pînă acum două decenii erau aproape cu neputință de asociat. Satele trecutului nu aveau adesea nici măcar o școală primară, iar aspirațiile spre o cultură mai înaltă ale copiilor de țărani se loveau de atîtea piedici materiale și morale, încît realizarea lor se poate exprima în procente la mie. Și totuși, în ciuda condițiilor vitrege, satul a dat și în trecut țării mari oameni de știință, savanți de renume mondial, artiști și scriitori. Majoritatea acestora au militat cu căldură pentru ridicarea nivelului de cultură al satului românesc. Eforturile lor s-au lovit însă și ele de barierele economico-sociale ale epocii. Ilustrativ este în această privință faptul că, deși guvernanții trecutului au făcut repetate promisiuni de a înființa la Avrig o școală sătească de grad superior, comuna învățatului Gheorghe Lazăr, ctitor al învățămîntului românesc, a rămas vreme de mai bine de un veac doar cu o școală primară.

Printre multiplele fapte care dovedesc ridicarea, înălțarea materială și culturală a satului României socialiste, apariția liceului sătesc este așadar una dintre cele mai pline de semnificații. În Avrigul lui Gheorghe Lazăr se înalță astăzi un liceu modern ale cărui laboratoare rivalizează cu laboratoarele școlilor cu vechi tradiții; licee sătești funcționează și la Rucărul cîmpulungean, și la Băileștii Olteniei, și în inima Țării Moților, la Cîmpeni și Abrud, la Vinga Banatului, în zeci și zeci de comune din toate regiunile țării. Ele sînt înconjurate de mii și mii de școli generale, pe care le întîlnești pînă și în cele mai îndepărtate cătune de munte. Există astăzi în țară comune care au 7 sau chiar 8 școli, mai multe decît aveau în trecut unele orașe.

Prevederile Directivelor Congresului al IX-lea al partidului, potrivit cărora majoritatea celor 10 000 de locuri ale internatelor ce se vor construi în perioada 1966—1970 vor fi destinate îndeosebi liceelor sătești, constituie premisele unei și mai largi cuprinderi a tineretului în aceste școli.

Liceul sătesc reprezintă, prin semnificațiile pe care le implică, una dintre cele mai puternice dovezi privind condițiile asigurate pentru accesul larg la învățătură al fiilor întregului popor.

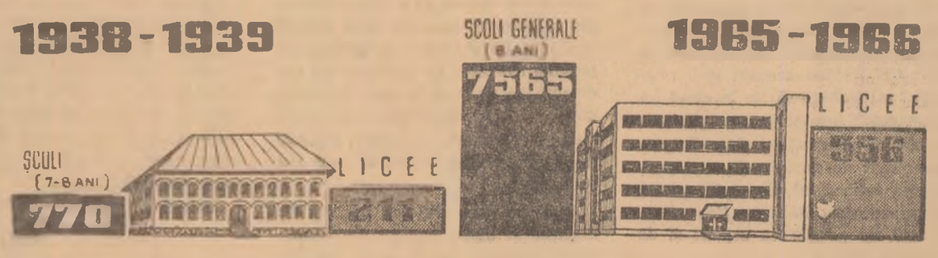

OPINII

Predarea legilor mendeliene

Fondul îmbogățit de idei al programei de biologie generală pentru clasa a XI-a îl pune pe profesor în fața unor probleme științifice și metodice complexe. O asemenea problemă este cea a conținutului și a formelor de realizare a proceselor ereditare ca proprietate fundamentală a materiei vii — anterior fie total neglijată, fie eronat abordată pe planul predării.

Prezentarea legilor transmiterii caracterelor ereditare formulate de Gregor Mendel se include într-unul din capitolele-cheie pentru înțelegerea principalelor laturi ale eredității. De aceea, profesorul are sarcina de a se pregăti cu seriozitate pentru predarea acestei teme, cu atît mai mult cu cît actualul manual de biologie pentru clasa a XI-a se situează în această problemă pe poziții neștiințifice în aprecierea principalelor momente care jalonează dezvoltarea biologiei. În manual se spune că „legile lui Mendel privind separarea și libera combinare a factorilor ereditari *nu pot da o explicație științifică evoluției viețuitoarelor*. Considerînd încrucișarea numai ca o combinare mecanică a caracterelor și neținînd seama de rolul mediului în îmbogățirea eredității, Mendel a ajuns la *concluzia falsă* că prin segregarea caracterelor la generațiile care se succed, se revine la formele inițiale. *Această considerare duce desigur la credința că speciile nu se schimbă, sînt fixe*". (Sublinierile din text ne aparțin).

Adevărul este însă exact contrariu. Folosind astfel de interpretări, recurgînd la etichetări forțate, neștiințifice, manualul prezintă eronat aptele acumulate în biologie și genetică. În realitate, legitățile mendeliene ale eredității aduc o contribuție de mare importanță la rezolvarea problemelor teoretice de genetică și biologie generală (esența vieții, cauzele evoluției, mecanismul evoluției), precum și a unor probleme din practica ameliorării plantelor și animalelor din medicina umană, microbiologie etc. Legitățile mendeliene stau la baza înțelegerii fenomenelor de ereditate și variabilitate în toată complexitatea lor; ele formează cadrul unitar al concepției moderne asupra cauzelor evoluției.

Pentru a se asigura înțelegerea efectivă a legilor mendeliene de către elevi este necesar, credem, ca profesorul să planifice cel puțin trei ore de predare, întrucît altfel riscăm să sărăcim foarte mult conținutul faptelor și să rătăm concluziile științifice care trebuie desprinse.

La începutul primei lecții este bine să se prezinte progresele realizate în cunoașterea factorilor evoluției, contribuția lui Gregor Mendel la cunoașterea eredității și variabilității, meritul lui de a fi pus bazele științifice ale geneticii și de a fi determinat o etapă calitativ nouă în cercetarea biologică. În mod special considerăm că trebuie subliniat faptul că Mendel a elaborat o operă științifică cu caracter profund materialist. Menționînd că și înaintea lui Mendel au fost efectuate experiențe de hibridări sexuate și s-au stabilit unele date asupra eredității și variabilității în hibridare, vom arăta însă că el a fost primul care a aplicat o metodă de analiză matematică a fenomenelor observate și a reușit să formuleze legi ale eredității. In continuare ni se pare indicat să se vorbească despre însușirile plantelor cu care și-a efectuat Gregor Mendel experiențele, despre tehnica experimentală folosită, despre simbolurile cu care a notat diferitele caractere. Pentru a trece la explicarea legităților mendeliene, este bine să se reamintească noțiunile referitoare la diviziunea celulară în mitoză, la raportul dintre numărul elementelor sexuale mascule și femele.

Primele două legi descoperite de Grigor Mendel pot fi deduse din prezentarea monohibridărilor. Se poate arăta succesiv care sînt însușirile alelomorfe ale părților, subliniindu-se că gameții rezultați de la aceștia, indiferent de sex, sînt asemănători din punct de vedere ereditar. In continuare este indicat să se prezinte caracterul plantelor hibride în prima generație, insistîndu-se în mod deosebit asupra faptului că în procesul meiozei se formează două feluri de celule sexuale, atît mascule cît și femele, ceea ce permite, după teoria probabilității, formarea a patru tipuri de combinări. Li s-ar putea prezenta elevilor șahul de combinațiuni posibile ale celor două feluri de gameți în monohibridări:

Părinți AA x aa
Gameți A a
F1 Aa
Gameți ♀ A și a; ♂ A și a

F2 ♀ \ ♂	A	a
A	AA	Aa
a	Aa	aa

Homozigoți: Aa și aa
Heterozigoți: Aa

Desigur că, dacă prezentăm șahul de combinațiuni, se impune și să explicăm raportul fenotipic de 3:1 și cel genotipic de 1:2:1. Se cere ca în timpul expunerii faptelor să se precizeze noțiunile de caracter dominant și recesiv, de homozigot și heterozigot, ca și noțiunea de bază ereditară. In continuare considerăm necesar să se arate importanța teoretică și practică a primelor două legi mendeliene.

Pentru formularea legii independenței caracterelor este bine să se expună mai întîi faptele ce au loc în dihibridare. Arătîndu-se că în generația a doua hibridă o parte din plante prezintă noi combinații de caractere, în stare homozigotă, deci ereditar stabile, cu simbolul caracterelor AAbb și aaBB, se va sublinia că tocmai acest aspect prezintă importanță pentru evoluție Considerăm indicat să se menționeze gradul de generalitate al legităților mendeliene, dar și faptul că în anumite cazuri se înregistrează abateri de la acestea, datorită relațiilor variate dintre unitățile ereditare. Este necesar să se menționeze că aceste legități stau la baza proceselor ereditare ce au loc la nivelul cromozomal, al genelor și moleculelor de ADN. Expunerea profesorului va conduce astfel către concluzia finală asupra importanței activității desfășurate de Gregor Mendel.

Ca material bibliografic pentru aceste lecții, mai ales în ceea ce privește ereditatea, pot fi consultate cu deosebit folos lucrările „Genetica" de M. Manoliu, I. Drăcea, T. Crăciun și C. Pamfil (Ed. did. și ped. Buc. 1965), și Zootehnie generală și genetică" de Alex. Furtunescu. (Ed. did. și ped. Buc. 1965).

Prof. univ. D. CĂRĂUȘU
cercet. principal V. GHENCIU
Iași

Instructaj și consfătuire

Am asistat recent la o consfătuire la care au fost convocați diriginții și directorii tuturor școlilor din raionul Tecuci. S-a expus, cu acest prilej, un material care prezenta principalele cerințe cu privire la munca dirigintelui formulate în ultimele lucrări apărute în acest domeniu. Expunerea materialului, care a ocupat cea mai mare parte a timpului, a urmărit să contribuie — așa cum s-a precizat de altfel de la început — la stabilirea pe cît posibil a unei linii unitare în activitatea diriginților. În consecință s-au tratat cu meticulozitate aproape toate problemele acestei activități (obiectivele ei, organizarea și planificarea, studierea și caracterizarea elevilor, conținutul și metodica orelor de dirigenție, munca comisiei diriginților) Fi care capitol a fost tratat amplu desprinzîndu-se puncte și subpuncte. Unele aspecte au fost ilustrate cu exemple concrete relevate de controlul organizat de secția de învățămînt.

Pe ordinea de zi erau prevăzute, ca la orice consfătuire, și discuții pe marginea expunerii. Totuși, participanții n-au luat cuvîntul ca să-și spună părerile despre problemele muncii dirigintelui. Cei cîțiva diriginți care au vorbit s-au rezumat doar la formularea unor aprecieri laudative privitoare la materialul prezentat sau la reluarea unor idei din cuprinsul acestuia. Sărăcia discuțiilor a determinat, la rîndul ei, absența unor concluzii.

Nu mi-am propus să găsesc cu orice preț subiect de critică, deoarece știu că acțiunea a fost inițiată cu cele mai bune intenții. Cred însă că trebuie să reflectăm mai mult asupra modului cum se organizează acțiunile de acest gen.

În primul rînd, cred că trebuie făcută o distincție între instructaj și consfătuire. Dicționarul limbii române moderne precizează că instructajul este „îndrumarea dată unei persoane sau unui colectiv", iar consfătuirea — „acțiunea de a se consfătui și rezultatul ei". Or, acțiunea amintită, la care materialul prezentat avea forma unei lecții minuțios întocmite, arată că am avut de a face cu un instructaj și nu, cu o consfătuire, așa cum s-a anunțat.

Putem nega rolul instructajelor? Fără îndoială că nu. Dar această formă de activitate este utilă în situații speciale. În cazul la care m-am referit, asistența, privită sub aspectul experienței și mai ales al pregătirii, prezenta un caracter eterogen. Erau aici diriginți fără pregătire și fără experiență, tineri aflați abia în curs de calificare, alții cu pregătire dar fără experiență, alții și cu pregătire și cu experiență etc. Era limpede că mulți cunoșteau din propria experiență problemele expuse în material. De altfel, chiar dacă ar fi fost lucruri noi, un material prezentat cu scop de instruire nu îndeamnă la analiză și dezbateri, ci doar la simpla lui înregistrare și ulterior la aplicarea în practică.

Consfătuirea înseamnă altceva. Ea are ca scop dezbaterea unor ipoteze izvorîte din observarea activității, discutarea eficacității unor procedee, unor metode etc., prilejuirea schimbului de opinii, schimbului de experiență, popularizarea celor mai bune, mai interesante forme de muncă. Concepută în felul acesta, consfătuirea poate constitui un izvor de idei valoroase care, reluate la un nivel superior, pot oferi subiecte de cercetare științifică în domeniul muncii școlare.

Socotesc că de o deosebită importanță sînt și concluziile ce se impun a fi desprinse în finalul consfătuirilor, precum și cu ocazia altor forme de activitate colectivă. La consfătuirile la care am participat în ultimul timp, unii diriginți care au luat cuvîntul și-au popularizat experiența personală. Lucrul acesta este foarte bun atîta timp cît ne aflăm în stadiul prezentării faptelor. Dacă însă după discuții experiența se preia fără o analiză critică făcută de organul competent, chemat să selecteze metodele cu adevărat valoroase, ideile pozitive, punctele de vedere înaintate etc. apare pericolul — mai ales pentru cadrele începătoare — de a imita, de a transpune în mod mecanic un stil de muncă valabil în anumite condiții, dar neindicat în altele.

Așadar, se impune să se facă distincție între instructaje, consfătuiri și alte forme de activitate. Respectarea acestei cerințe va ușura stabilirea scopului, a conținutului și a modului de lucru. Consider că ar fi bine, mai ales cînd este vorba de instructaje generale, să se lucreze cu cercuri mai restrînse, omogene, iar cînd e vorba de aspecte diferențiate — pe clase sau grupe de clase.

În felul acesta se va evita formalismul, se vor realiza acțiuni utile în ridicarea calității muncii școlare, deschizîndu-se drum liber generalizării și popularizării experienței pozitive, promovării ideilor novatoare.

Prof. SILVIU CHIBURȚA
Tecuci

Admiterea în liceu

Concursul de admitere, atît la licee cît și la școlile profesionale, prevede probe de limba română și matematică. Din această pricină, în multe locuri studiul celorlalte obiecte este neglijat. Dacă la limba română și matematică se dau consultații, se organizează meditații și cursuri de pregătire, dacă accentul în studiul individual, cade, de asemenea, pe aceste discipline, iar unii părinți caută și găsesc și „preparatori" mai mult sau mai puțin competenți și autorizați — la fizică, la chimie, la istorie etc., nu se fac nici un fel de eforturi.

Care sînt urmările? În multe cazuri comisiile de examinare sînt puse în situația de a nu putea să aprecieze adevăratele posibilități ale unor candidați care, pregătiți numai la română și matematică, sînt deficienți la celelalte materii. Pătrunși în liceu, aceștia îngroașă deîndată rîndurile mediocrilor, apoi ale corigenților și repetenților. Este semnificativ faptul că în prima clasă de liceu cele mai multe greutăți le întîmpină elevii la fizică, chimie, științe naturale, limbi străine — adică la disciplinele la care nu se dau probe la concursul de admitere. Se știe că la fizică și la chimie, de exemplu, în clasele a VII-a și a VIII-a se studiază noțiuni de bază, fără cunoașterea adîncită a cărora nu se poate merge mai departe în liceu sau la școala profesională. De asemenea, este foarte important ca absolvenții școlii generale să cunoască bine istoria și geografia patriei, să stăpînească toate cunoștințele de limbi străine predate în clasele V—VIII etc.

Desigur, nu putem nici să supraîncărcăm concursul de admitere cu prea multe probe. Consider însă că problema s-ar rezolva dacă, lăsîndu-se la concurs aceleași materii — limba română și matematica — ar fi admiși la el numai elevii care au obținut în cursul clasei a VIII-a o medie considerată satisfăcătoare la celelalte materii (de exemplu, cel puțin media 6).

Prof. GHEORGHE MOVILĂ
Director adjunct
al Liceului din Comănești

Ecouri la materialele publicate

„Cum se acordă primele"

În legătură cu ancheta „Cum se acordă primele?" publicată în Gazeta învățămîntului din 18 martie a.c. ne-au sosit numeroase scrisori.

Comitetul sindicatului din comuna Grojdibod, raionul Corabia ne face cunoscut că nu i se cere întotdeauna avizul la acordarea primelor. Pe primul trimestru al acestui an școlar, propunerile de premiere nu i-au fost nici măcar aduse la cunoștință, ceea ce a făcut ca pe lista de premieri să nu apară cadrele didactice care aveau și cea mai bună activitate obștească

Un grup de cadre didactice din raionul Huși ne arată că și la Huși, în unele școli, premierile se fac cu „discreție", că sînt premiate persoane care în perioada pentru care se acordă prima au fost în concediu sau nu au funcționat efectiv la catedră.

Din orașul Tulcea și din raionul Focșani ni se semnalează, de asemenea, că nu se manifestă suficientă chibzuință la acordarea primelor. Sînt cazuri în care unele cadre didactice sînt premiate în fiecare trimestru pentru reputația de care se bucură la secția de învățămînt. Așa se face că, deși propuși la nivelul școlii — de către conducerea școlii și organizația sindicală — unii învățători și profesori care s-au distins în perioada respectivă sînt înlăturați și înlocuiți cu alții. din rîndurile celor cu „reputație".

O altă problemă se referă la folosirea integrală a fondurilor prevăzute pentru premiere. Direcția planificării și organizării muncii din Ministerul Învățămîntului ne-a semnalat că într-o serie de regiuni secțiile de învățămînt nu folosesc integral fondurile de premieri.

Este necesar — așa cum au subliniat și cititorii în scrisorile pe care ni le-au trimis — ca sistemul de premiere să fie astfel aplicat încît să constituie într-adevăr un stimulent atît pentru activitatea personală a celui premiat, cît și pentru aceea a colectivului în care-și desfășoară acesta munca.

„Documentarea și informarea științifică"

Socotim că articolul „Documentarea și informarea științifică", apărut în nr. 837 al „Gazetei învățămîntului" sub semnătura lui P. Bărbulescu, este binevenit. Într-adevăr, ridicarea pe o treaptă mai înaltă a cunoștințelor de cultură generală, științifice și tehnice ale elevilor — sarcină pusă în fața școlii de Congresul al IX-lea al P.C.R. — este indisolubil legată, așa cum se arată în acest articol, de trecerea la o etapă nouă, superioară, de informație și documentare a cadrelor didactice. Numai cunoașterea operativă a noilor cuceriri ale științei și tehnicii contemporane, a rezultatelor obținute de gîndirea pedagogică contemporană pe linia găsirii unor soluții cît mai eficiente pentru ca învățămîntul să facă față ritmului progresului științific în toate domeniile, asigură profesorului contactul cu actualitatea, îl ferește de „devalorizarea" activității didactico-științifice pe care o desfășoară. La fel de necesare sînt și informarea și documentarea științifică „la zi" pentru îmbunătățirea continuă a muncii educative în rîndul elevilor, ca și pentru orientarea profesională a acestora pe baze științifice.

În orașul nostru, Craiova, cadrele didactice fac susținute eforturi pentru promovarea noului în munca instructiv-educativă. Numărul mare de comunicări prezentate la sesiunile științifice, ca și apariția unor studii semnate de cadrele didactice craiovene în multe publicații de specialitate, sau pedagogice atestă existența acestei preocupări.

Secția de învățămînt a orașului Craiova a arătat multă preocupare pentru a înzestra operativ bibliotecile școlare cu literatură de specialitate și psiho-pedagogică, a luat măsuri pentru folosirea de către toate cadrele didactice a bogatului fond documentar aflat în bibliotecile unor licee cu tradiții și a înlesnit accesul cadrelor didactice la biblioteca Institutului pedagogic din localitate. Tot mai numeroși învățători și profesori solicită în același timp material documentar de la Biblioteca centrală pedagogică. Totuși, formele existente nu mai pot satisface pe deplin cerințele mereu crescînde în acest domeniu. De aceea mă declar total de acord cu propunerile făcute în materialul citat, ca să se înființeze biblioteci regionale cu profil de informare și documentare științifică. Fondurile documentare existente în bibliotecile unor licee ar putea fi o bună bază de plecare pentru înființarea acestor biblioteci, care ar trebui înzestrate însă și cu materiale noi apărute în țară și pe plan mondial. Ni se pare indicată și propunerea ca unele teze de doctorat, comunicări științifice, lucrări de grad etc. să fie trimise și bibliotecilor pedagogice regionale.

Ar fi bine, cred, ca Institutul de științe pedagogice să aibă filiale cel puțin în centrele universitare. Acestea ar putea îndruma munca de cercetare pedagogică și ar putea organiza bibliotecile de informare și documentare științifică.

Indicată mi se pare și propunerea de a se înființa „Asociația pedagogilor din Republica Socialistă România". Avînd o strînsă legătură cu școala, asociația — atît pe plan central, cît și în cadrul filialelor regionale — ar fi cu adevărat „un forum de dezbateri și confruntări de idei" în domeniul pedagogiei, al instrucției și educației.

Prof. ROMEO POPESCU
șeful secției de învățămînt a orașului Craiova

„Cei aflați în pragul maturității"

Articolul „Cei aflați în pragul maturității", publicat în numărul 827 al „Gazetei învățămîntului", ridica unele probleme în atenția Ministerului Învățămîntului. Dorind să le dea un răspuns, Direcția programe și manuale din minister face cunoscut cititorilor că propunerile cu privire la eliminarea elementelor de supraîncărcare din programele de matematică, fizică, chimie etc. și-au găsit aplicarea cu ocazia consfătuirilor de lucru organizate de Ministerul Învățămîntului în primul trimestru al acestui an, consfătuiri în cadrul cărora s-a discutat și problema ușurării programelor de literatura română, matematică, fizică, chimie, științe biologice. Celelalte propuneri — cu privire la predarea limbii și literaturii române, la alcătuirea colectivelor de autori pentru manuale, la pregătirea elevilor în vederea examenului de maturitate — au fost luate în studiu.

MONUMENTE ALE NATURII

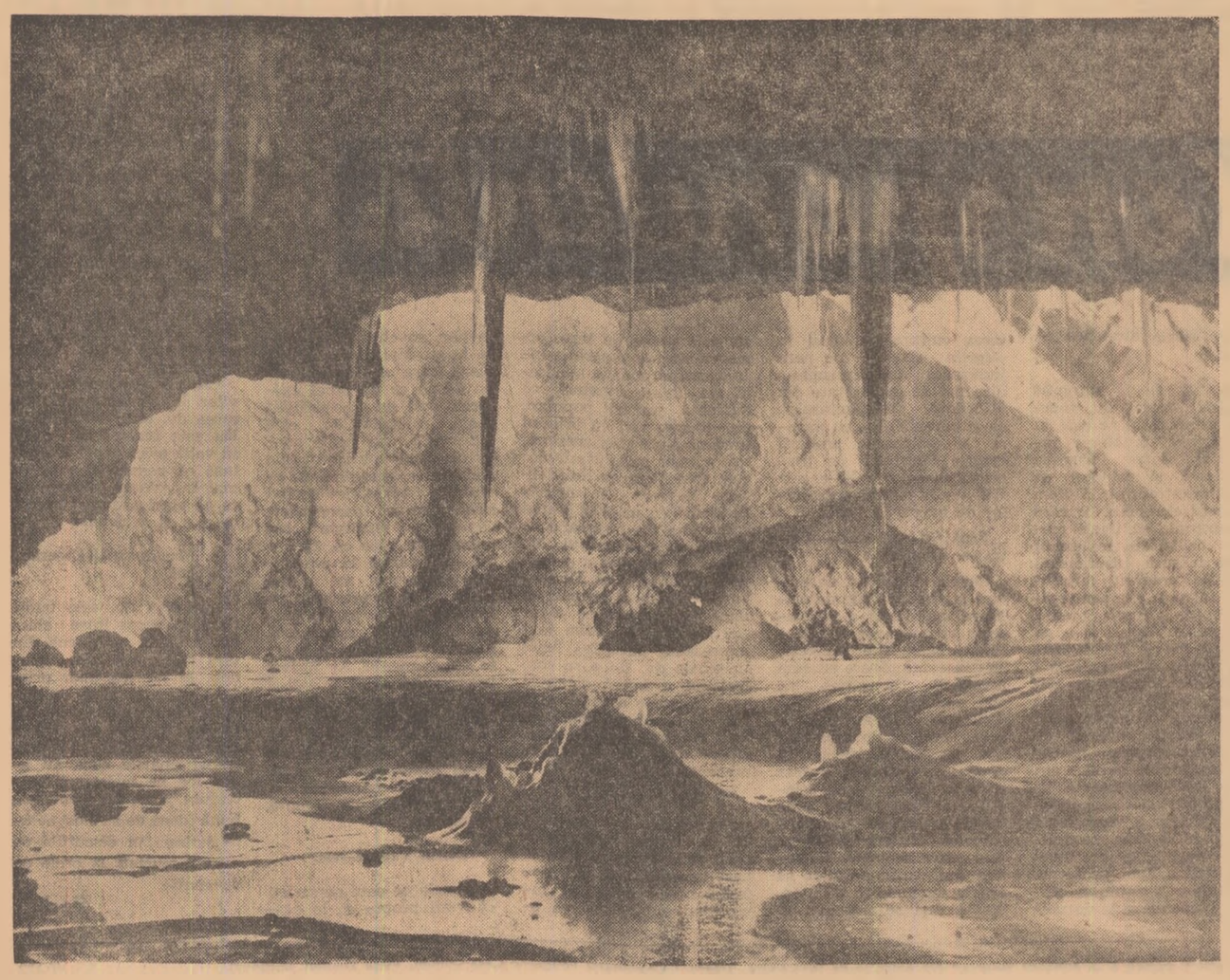

În imagine este prezentată Sala mare a Ghețarului de la Scărișoara, cea mai reprezentativă peșteră-monument al naturii din România. Ghețarul, prin complexul impresionant al formațiilor sale de gheață și calcar, a atras asupra lui încă din secolul trecut atenția oamenilor de știință. Sala din imaginea alăturată se continuă cu o altă sală în interiorul căreia se ridică nenumărate coloane de gheață. Capetele globuloase și translucide ale acestor stalagmite răsfrîng lumina în mii de raze subțiri, într-o atmosferă feerică. Ghețarul cuprinde și cîteva abisuri. Unul dintre acestea coboară spre o altă sală enormă, asemănătoare celei de sus. Alături, la același nivel se găsește încă o sală, împodobită exclusiv cu formațiuni calcaroase: stalactite, stalagmite, coloane, scurgeri parietale vălurite, formațiuni perlate, oferind în vecinătatea ghețurilor transparente o apariție magnifică. Din această încăpere se deschide un adevărat tezaur ascuns în punctul cel mai profund al peșterii — o galerie lungă de 100 de metri aflată la adîncimea de 120 m. de la suprafață.

Cercetările efectuate au permis determinarea vîrstei marelui bloc de gheață din mijlocul peșterii (40-45 000 m.c.) a cărui depunere a început cu 3000 de ani în urmă. Cercetătorii continuă studiul conținutului izotopic al blocului încercînd să descifreze mai precis imensul „buletin meteorologic" pe care îl prezintă secțiunea naturală a acestui ghețar, care înscrie variații climatice de-a lungul mai multor milenii.

Pentru profesori și elevi, o călătorie pe Valea Arieșului spre inima Țării Moților, la Ghețarul de la Scărișoara, constituie o minunată lecție de cunoaștere a frumuseților patriei.

COLOCVIUL DE LA TORINO

„Prelungirea şcolarităţii obligatorii şi orientarea profesională“

Acesta a fost titlul temei pe care şi-a înscris-o pe ordinea de zi Colocviul de la Torino, organizat de Asociaţia internaţională pentru informaţii şcolare, universitare şi profesionale (A.I.I.S.U.P.). La acest colocviu, care a avut loc în zilele de 23—26 martie a.c., au participat delegaţi din 18 ţări din diferite părţi ale globului, precum şi reprezentanţi ai Biroului Internaţional de Educaţie şi ai Organizaţiei Internaţionale a Muncii. La colocviu a luat parte şi o delegaţie din România, formată din prof. univ. Miron Constantinescu, adjunct al ministrului învăţămîntului, conducătorul delegaţiei, şi prof. univ. Stanciu Stoian, director al Institutului de ştiinţe pedagogice.

Asociaţia internaţională pentru informaţii şcolare, universitare şi profesionale îşi are originile în Biroul universitar de statistică şi documentare (B.U.S.), înfiinţat în Franţa în 1932. Din iniţiativa acestuia, în 1937 s-a născut Biroul internaţional de statistică universitară (B.I.S.U.), iar în 1956 actuala asociaţie. De la început, pe plan naţional (francez), ca şi pe plan internaţional, scopul acestei instituţii a fost **informaţia, documentarea**, puse în slujba orientării profesionale, precum şi găsirea celor mai bune metode pentru a realiza acest scop. Atît B.U.S. cît şi A.I.I.S.U.P. tipăresc materiale necesare cercetărilor şi editează publicaţii cunoscute în toată lumea. Pomenim între acestea mai ales revista „Avenirs“, organ al B.U.S. şi „Information universitaires et professionnelles internationales“, organ al A.I.I.S.U.P. Toate aceste date vorbesc, credem, cu prisosinţă despre competenţa în materie a organizatorilor colocviului de la Torino.

Tema de anul acesta a colocviului a fost, aşa cum se vede şi din modul cum a fost formulată, deosebit de actuală. Puţine sînt problemele care să se bucure, azi, de o mai mare atenţie din partea forurilor interesate ca aceea a orientării profesionale, a prelungirii şcolarităţii obligatorii, precum şi a strînsului raport dintre acestea.

Noţiunile de orientare profesională şi selecţie profesională s-au impus atenţiei specialiştilor încă înainte de primul război mondial şi au format ulterior obiectul unor cercetări serioase. Psihologi şi pedagogi cu renume, ca Ed. Claparède, Julien Fontegne, Henri Wallon, Henri Pieron ş.a. le-au consacrat lucrări care au însemnat contribuţii importante în lămurirea lor.

De la apariţia preocupărilor legate de acest domeniu şi pînă azi, atitudinea cercetătorilor a înregistrat, după părerea noastră, o evoluţie care e necesar să fie evidenţiată. Dacă în perioada dintre cele două războaie mondiale accentul preocupărilor a căzut pe selecţia profesională (alegerea oamenilor pentru profesie), iar cercetările au avut un caracter precumpănitor psihologic, după cel de al doilea război mondial accentul preocupărilor cade tot mai mult pe orientarea profesională, iar cercetările capătă un caracter mai complex, cu pronunţată tendinţă de abordare sociologică a problemelor. Sociologi şi economişti ca Georges Friedmann, Pierre Naville, Georges Gourvitch, Andre Siegfried, Jean Fourastier ş.a. dau atenţia cuvenită, în studiile lor, orientării profesionale.

Şi mai e de făcut o observaţie cu privire la evoluţia de care vorbim: dacă în trecut atenţia cercetătorilor era concentrată, în bună măsură, spre depistarea „elitelor“ (masa interesînd mai puţin, pentru că se presupunea că n-are nevoie de o calificare deosebită), azi se observă, dimpotrivă, o deplasare a cercetării spre masa muncitorilor, pentru care se cere o calificare tot mai înaltă. În raportul făcut de profesorul universitar Ernesto Lama, reprezentantul Italiei la colocviul de la Torino s-a dat următorul tabel de clasificare a calificării muncitorilor, ieri, azi şi mîine:

Epoca	Munca manuală	Muncă calificată şi tehnică	Cadre superioare
ieri	80%	18%	2%
azi	60%	35%	5%
mîine	20%	48%	32%

Oricît de relative ar fi, procentele prezintă fenomene reprezentative. Revoluţia tehnico-ştiinţifică ce se desfăşoară sub ochii noştri impune tuturor popoarelor care nu vor să rămînă în urmă un personal tot mai calificat. De la o piramidă cu vîrful în sus, cum observă într-un studiu al său un specialist în materie — Marcel Leherpeux, prezent şi el la Torino — se ajunge la o piramidă cu vîrful în jos. Masa şi principalele profesii de masă, dezvoltarea interesului şi formarea aptitudinilor pentru ele, se proiectează pe primul plan. Sociologii remarcă — şi pe drept cuvînt — că în producţia modernă se operează o deplasare evidentă de la procesul de fabricaţie spre cel de pregătire a acestui proces sau de conducere a lui în mod ştiinţific.

În acest sens sociologul şi economistul Jean Fourastier, în recenta sa lucrare „Le grand espoir du XX-e siècle“ vorbeşte de o vădită „intelectualizare a vieţii sociale“, iar Pierre Jaocard, profesor la universitatea din Lausanne, în lucrarea sa „Sociologie de l'éducation“, intitulează unul din capitolele lucrării „Orientare spre ştiinţă“.

Consideraţiile de mai sus socotim că sugerează singure motivele pentru care prelungirea şcolarităţii obligatorii devine şi ea o problemă de mare actualitate azi.

Marx a prevăzut cu un secol în urmă acest fenomen. Ştiinţa şi tehnica sînt forţe de producţie, tehnologia a devenit ştiinţă indispensabilă producătorului direct, nu numai cadrelor de conducere.

Discuţiile ce s-au purtat în cadrul colocviului de la Torino, ca şi concluziile la care s-a ajuns, au subliniat în mod deosebit faptul că prelungirea şcolarităţii obligatorii este nu numai un drept, pe care l-a reclamat zadarnic în trecut generozitatea mai mult sau mai puţin utopică; ea este o necesitate imperioasă, dictată de dezvoltarea societăţii moderne. Unii participanţi la colocviu au vorbit chiar de o „prelungire spontană“ a şcolarităţii, în afară şi oarecum împotriva cadrului şcolarităţii oficiale. Lucrul este explicabil în societăţile dominate în mare măsură de conjunctură şi hazard.

Concluziile colocviului de la Torino au căutat să atragă atenţia însă tocmai asupra necesităţii ca problema prelungirii şcolarităţii obligatorii să găsească o rezolvare raţională. Ea nu trebuie neglijată, nu trebuie forţată, nu poate fi realizată după un şablon. Prelungirea şcolarităţii obligatorii în funcţie de orientarea profesională cere studii speciale şi aprofundate pentru fiecare ţară, pentru fiecare popor. Ea nu se poate înfăptui decît ţinînd seama de împrejurări şi condiţii concrete. S-a ajuns apoi, la Torino, la concluzia că viaţa modernă cere ca nivelul de formare a elevilor la sfîrşitul şcolarităţii obligatorii prelungite să nu însemne o simplă „prelungire“ în timp, ci şi atingerea unui nivel de pregătire superior celui atins pînă acum la şcoliile „primare“. „Dualismul“ sistemului de învăţămînt din orînduirile de clasă e nevoit astfel să cedeze în faţa şcolii unice democratice, din motive cărora nu le poate rezista. Şcoala modernă trebuie să asigure o bună integrare într-o societate în rapidă dezvoltare nu numai celor ce se angajează în studii de lungă durată, ci oricărui cetăţean.

Asupra cîtorva lucruri a căutat delegaţia ţării noastre să insiste: asupra caracterului suplu pe care este necesar să-l aibă concluziile, pentru a face posibilă aplicarea lor în cazuri concrete, asupra caracterului ştiinţific al cercetărilor recomandate, folosind atît datele psihologiei, cît şi ale sociologiei şi asupra faptului că orientarea profesională trebuie socotită în primul rînd ca o funcţie importantă a şcolii. Nu putem pune pe primul plan, în adevăr, selecţia profesională şi nici singură orientarea profesională. Azi e vorba, pe drept cuvînt, de o orientare şcolară şi profesională. Delegaţia a arătat că în ţara noastră problema este astfel abordată; într-adevăr, orientarea profesională este concepută ca una din sarcinile şcolii, îmbinînd preocuparea pentru teorie cu cea pentru practică, pentru formarea unui om cu larg profil şi disponibilităţi de reprofilare. La realizarea ei concurează toţi factorii interesaţi: dirigintele clasei, psihologul, medicul, familia, elevul însuşi etc. Formula ce trebuie realizată este evident, colaborarea lor armonioasă în cadrul şcolii.

În România, a arătat de asemenea, delegaţia noastră, o importanţă deosebită se dă azi organizării noilor tipuri de licee de specialitate, care vor lua fiinţă ca urmare a directivelor date de Congresul al IX-lea al P.C.R. Aceste licee au scopul de a pregăti tehnicieni, asigurînd absolvenţilor o temeinică cultură generală şi solide cunoştinţe profesionale; cei mai buni dintre ei vor putea să-şi continue studiile în învăţămîntul superior.

Meditînd pe marginea lucrărilor colocviului de la Torino şi făcînd un tur de orizont asupra locului pe care prelungirea şcolarităţii obligatorii şi orientarea profesională le au azi în presa de specialitate, ca şi în afara acesteia, impresia ce se conturează tot mai mult este, credem, că în general problema e complexă, eforturile ce se fac pentru realizarea ei apreciabile, dar rezultatele sînt departe de a satisface cerinţele contemporaneităţii. Cercetări şi eforturi noi sînt imperios cerute pretutindeni. Elementul „informaţiei“, documentarea cît mai ştiinţifică rămîne să joace aci în continuare un rol din cele mai importante, dar el însuşi, acest element, se impune să fie ridicat pe o treaptă nouă, prin folosirea metodelor pe care ştiinţa modernă ni le poate pune la dispoziţie.

În Raportul C.C. al P.C.R. la cel de-al IX-lea Congres al Partidului Comunist Român, tovarăşul Nicolae Ceauşescu a spus: „Ştiinţa, care stă la baza construcţiei socialismului, trebuie să-şi aducă contribuţia tot mai activă la întărirea continuă a forţei economice a patriei, la dezvoltarea întregii societăţi“. În acest spirit trebuie tratată şi problema de care ne-am ocupat în acest articol. În regimul nostru ştiinţa stă la baza construcţiei lumii noi, iar această lume creează, la rîndul ei, condiţii optime pentru dezvoltarea ştiinţei.

Prof. univ. doctor docent STANCIU STOIAN,
membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România

Bibliografie

În librării

C. Daicoviciu, H. Daicoviciu, **Ulpia Traiană.** Editura Meridiane.

M. Macrea şi colaboratorii, **Cetăţi dacice din sudul Transilvaniei.** Cuvînt înainte de C. Daicoviciu. Editura Meridiane.

G. Ionescu - Sişeşti, **Culegere din lucrările ştiinţifice.** Editura Academiei.

Polybios, **Istorii.** Studiu introductiv, traducere şi note de Virgil C. Popescu. Editura ştiinţifică.

Ştiinţa — prietena noastră. Materiale în ajutorul educării ştiinţifice a tineretului. Editura politică

P. Pintilie, **Brăila** (Colecţia „Patria noastră“), Editura tineretului.

I. Rahoveanu, **Între cetăţi şi rîuri** (Colecţia „Patria noastră“). Editura tineretului.

Al. Balaci, **Dante** (Colecţia „Oameni de seamă“). Editura tineretului.

A. Marino, **Viaţa lui Alexandru Macedonski.** Editura pentru literatură.

T. Vîrgolici, **Dimitrie Anghel.** Editura tineretului.

„Revista de pedagogie“

nr. 3, martie, 1966

Ştefan Milcu: Genetica şi pedagogia.
Edmond Nicolau: Progresul ştiinţifico-tehnic şi modernizarea învăţămîntului.
Dumitru Salade, Rodidica Ciurea-Codreanu: Probleme ale educaţiei morale în conţinutul manualelor de limba română pentru clasele I-IV.
Tudor Ţopa: Cu privire la utilizarea lexicului în şcoală.
Maria Tismănariu: Problemele motivaţiei în învăţare.
N. Oprescu, Gh. Pirnuţă: Şcoli în limba română în prima jumătate a secolului al XVIII-lea în Ţara Românească.
Vasile Popeangă: Pregătirea metodică a viitorilor învăţători.
Margareta Bontaş: Licee de specialitate pentru ramurile industriei uşoare şi alimentare.
E. Csengeri, I. Voiculescu şi D. Roman: Consideraţii în legătură cu predarea ştiinţelor biologice în liceu.
Silvestru Patiţa: Organizarea, conţinutul şi metodica consiliului pedagogic.
Pavel Apostol: Jean-Paul Sartre şi fenomenologia greşelilor educative
Anatolie Chircev, I. T. Radu: Probleme ale şcolii şi cercetării pedagogice în R.D. Germană.
Rea-Silvia Bărbuleanu, C. Niţă şi V. Panduru: Aspecte ale orientării profesionale în şcoala din Franţa şi Anglia.
Mariana Roşca: Specificul diferenţelor psihice dintre copiii întîrziaţi mintal şi cei normali (Gh. Radu, V. Constantinescu).
Wincenty Okon: Bazele învăţării pe probleme (Maria Giurgea).

Experienţe de electricitate statică în laboratorul liceului „Aurel Vlaicu“ din Bucureşti

Urmări din pagina I

CÎTEVA CERINŢE FUNDAMENTALE

unii profesori consideră că-şi realizează satisfăcător sarcinile dacă se preocupă numai de ţinuta ştiinţifică a lecţiilor, fără să aibă în preocupările permanente şi optimizarea metodelor şi procedeelor pe care le folosesc. Fiind ancoraţi în empirism unii nu cunosc justificarea ştiinţifică, pedagogică şi psihologică a folosirii unei anume forme sau metode, a alegerii ei în raport cu altele etc. Parafrazînd o afirmaţie a lui Marx, putem spune că un asemenea profesor e anexa metodei de învăţămînt, nu stăpînul ei.

Toate acestea demonstrează cred necesitatea ca studiul pedagogiei, al psihologiei pedagogice, al didacticii şi metodicii predate în facultăţile şi secţiile cu caracter pedagogic ale universităţilor şi ale celorlalte instituţii de învăţămînt superior, să fie reconsiderat atît pe plan calitativ cît şi pe plan cantitativ, astfel încît să constituie nu numai temelia muncii pe care viitorii profesori o vor desfăşura cu elevii, ci şi un punct de plecare şi un stimulent pentru creaţia didactică originală.

Privită prin prisma stimulării iniţiativelor creatoare în predare, şi munca de îndrumare şi control pe care o realizează unii directori de şcoli şi unii inspectori necesită serioase îmbunătăţiri. Aflăm uneori directori care taxează încercările creatoare ale unor profesori ca abateri de la normele didactice şi metodice. Dar directorul (şi, la rîndul lui, inspectorul), nu trebuie să fie ţinut în loc de rutină, ci să se manifeste ca un catalizator al muncii creatoare a colectivului şcolii, să discearnă creaţia autentică de pastişă, să stimuleze tendinţele cu adevărat inovatoare, să le orienteze. Desigur, nu toţi profesorii au veleităţi de experimentatori (deşi numărul lor ar trebui să fie mereu în creştere), dar e important să fie încurajaţi în dorinţa de a se autoperfecţiona, de a depăşi rutina. Pentru a determina o creştere a activităţii creatoare din domeniul didacticii şi pentru a veni în sprijinul profesorilor credem că ar fi binevenită constituirea pe plan regional a unor colective de cercetare pedagogică, de experimentare, alcătuite din profesori de diferite specialităţi şi din specialişti în pedagogie şi psihologie. S-ar cere desigur o prezenţă largă, în aceste colective, a profesorilor de pedagogie de la şcolile pedagogice care, continuînd tradiţiile înaintate în acest domeniu, ar putea sprijini simţitor activitatea creatoare în şcolile din oraşul unde funcţionează. Neîndoielnic că apropierea catedrelor universitare de specialitate de munca şcolii — prin includerea unora dintre membrii acestor catedre în colectivele respective — ar da investigaţiilor un plus de eficienţă şi un caracter ştiinţific riguros. Mai mult, acestea ar deveni mai ample şi s-ar asigura finalizarea mai rapidă a unor rezultate (pentru că este ştiut că unele dintre cercetările întreprinse de Institutul de ştiinţe pedagogice au uneori un caracter de „neobişnuit“, iar extinderea rezultatelor obţinute se face anevoios). Activitatea colectivelor de cercetare ar permite şi înlăturarea caracterului descriptivist pe care îl au de multe ori studiile şi articolele publicate în presa pedagogică sau lucrările prezentate la sesiunile de comunicări ştiinţifice ale cadrelor didactice, care, din pricina abundenţei materialului faptic, nu reuşesc întotdeauna să descifreze noul în problemele abordate. Ar trebui desigur ca aceste colective să aibă un organ coordonator, care ar putea fi, de pildă, direcţia generală de specialitate din Ministerul Învăţămîntului sau Institutul de ştiinţe pedagogice.

Nu vrem să insistăm aici asupra zonelor multiple care solicită creaţia în didactică (individualizarea procesului de învăţămînt, dezvoltarea şi stimularea muncii independente a elevilor, modalităţi de activizare a acestora, autocontrolul, gradarea activităţilor la care sînt supuşi elevii, structurarea lecţiei etc.) căci principala noastră intenţie a fost de a releva cîteva elemente dinamizante ale activităţii creatoare din învăţămînt.

RESPECT PENTRU MUNCA ŞI TIMPUL ALTORA

pune astfel de întrebări? Pentru că nu ştie? Nu, categoric nu! Oricine o poate afirma cu mîna pe inimă. Sînt convins că ştie, dar nu vrea să se lase pînă nu-şi afirmă existenţa, atentînd la timpul destinat lămuririi unor probleme autentice.

Un altul, pe cîteva pagini, pune nici mai mult nici mai puţin decît 16 întrebări. Iată cîteva: „Cum e mai bine: să predea franceza profesorul de engleză şi engleza profesorul de franceză, sau să-şi predea fiecare specialitatea lui? „Muzica poate fi predată de profesorul de naturale?“ Şi toate celelalte curg pe acelaşi calapod.

Mai e nevoie de răspuns la astfel de întrebări? E limpede că nu! Şi totuşi, omul nostru le cere. De ce oare? Are timp de irosit? Îl distrează astfel de jocuri? Are nevoie de un răspuns scris, cu antetul unei instituţii centrale drept argument al cine ştie cărei oţioase dispute? Poate o fi vrut să semnaleze unele neajunsuri! Atunci de ce n-o face ca lumea, referindu-se concret la anomaliile existente şi care, pe bună dreptate, îl pot supăra?

A răspunde la întrebările pe care le pun oamenii muncii în legătură cu diferite probleme, a-i lămuri asupra unor chestiuni mai complexe asupra unor cazuri particulare legate de aplicarea legilor în vigoare este o datorie importantă a instituţiilor noastre locale şi centrale. Ele şi-o îndeplinesc cu conştiinciozitate, ajutînd cetăţenilor să rezolve numeroase probleme pe care le întîmpină. A nu respecta însă munca şi timpul celor chemaţi să dea lămuriri, a le pune întrebări fără nici un rost, înseamnă a dovedi lipsă de simt cetăţenesc.

Discutînd cu şefii unor secţii de învăţămînt, am aflat că nu rareori se întîmplă să-şi piardă timp pentru a clarifica probleme deja clarificate de legislaţia şcolară în vigoare, redactînd pagini întregi de răspunsuri la asemenea întrebări. În unele locuri — de exemplu în raionul Gorj — pentru a se preveni astfel de neajunsuri s-a cerut fiecărui inspector să lămurească, în şcoala în care se deplasează pentru îndrumare şi control, şi problemele de legislaţie şcolară, salarizare, încadrare, grade etc. care ar putea fi încă insuficient cunoscute.

Este necesar să înţeleagă şi cei care n-au înţeles pînă acum că timpul este o valoare, că nu are sens să încerci să pescuieşti în arătură, pentru că este împotriva firii ca peştele să trăiască pe uscat.

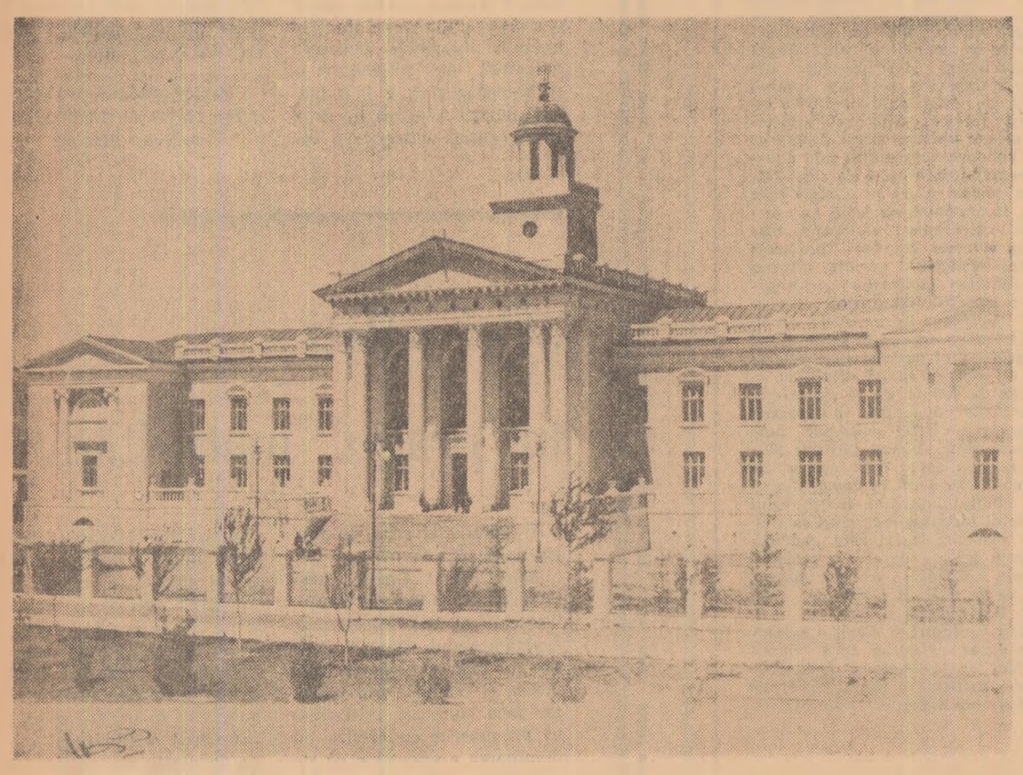

Palatul pionierilor din Ulan Bator — capitala R. P. Mongole

Corespondenţa

Prof. Maria Simionescu — Galaţi:

Pornind de la sarcinile predării istoriei, dv. abordaţi, în articolul pe care ni l-aţi trimis, problema raportului dintre însuşirea conştientă şi volumul de cunoştinţe transmis. Sîntem de acord cu opinia pe care o exprimaţi, că unele manuale de istorie realizează într-o măsură insuficientă sarcinile predării concentrice, întrucît, aşa cum arătaţi, între materia prevăzută pentru clasa a V-a, de pildă, şi cea prevăzută pentru clasa a IX-a nu există diferenţe substanţiale sub raport calitativ, ci doar o amplificare a materialului faptic. Soluţia propusă de dv. — restringerea datelor şi materialului faptic din unele lecţii studiate în liceu, precum şi sistematizarea diferită a unor lecţii pentru a se crea posibilitatea tratării la un nivel mai înalt a unor probleme referitoare la evoluţia economico-socială şi la dezvoltarea culturală a lumii în diferite epoci — ne pare judicioasă. Am transmis-o direcţiei de specialitate din Ministerul Învăţămîntului, ca şi părerile dv., cu privire la eşalonarea predării istoriei României pe parcursul claselor a XI-a şi a XII-a şi la planificarea orelor de istorie în liceu.

Prof. Gh. Cocoşilă — Piatra — Zimnicea:

Consideraţiile dv. cu privire la posibilităţile de utilizare mai largă a mijloacelor audio-vizuale la lecţiile de geografie reflectă, în general, o părere unanim acceptată. De altfel, tot mai numeroşi sînt profesorii care utilizează în predarea lecţiilor de geografie atît proiecţiile statice şi dinamice, cît şi emisiunile cu teme geografice ale televiziunii. Unele dintre propunerile dv. ne par însă oarecum hazardate, deplasînd către sectoare periferice centrul de greutate al problemei puse în discuţie. Astfel, deşi ne asiguraţi că nu este vorba de transformarea orei de geografie într-o oră de audiţie muzicală, nu sîntem convinşi că audierea muzicii populare din diferite ţări cu prilejul predării geografiei acestora, sau a unor suite simfonice cum este lucrarea lui Marţian Negrea „În munţii Apuseni“ cu prilejul lecţiei respective de geografie a României, ar constitui un mijloc de adîncire a cunoştinţelor geografice. Dimpotrivă, credem că aceasta ar duce la dispersarea atenţiei elevilor. Socotim însă interesantă iniţiativa luată în şcoala dv. de a se confecţiona o hartă electrică spre a atrage atenţia, prin aprinderea unor becuri diferit colorate, asupra diferitelor obiective economice prezentate în lecţie.

Vasile Cica-Belinţ

Experimentul organizat de dv. pentru mobilizarea elevilor la învăţătură ni se pare interesant. Şi alţi profesori ne-au arătat că, încurajînd autoaprecierea elevilor, au obţinut rezultate bune. Mai ales pentru elevii care se mulţumesc an de an cu un nivel mijlociu, deşi au posibilităţi reale, iniţiativa dv. este binevenită. Ea poate constitui un stimulent, poate declanşa o atmosferă de emulaţie, fiecare elev dorind să-şi încerce capacitatea, să obţină rezultate mai bune. Este bine că, fără a vă opri numai la angajamentele luate de elevi, le-aţi cerut să precizeze, în fiecare caz în parte, cum au de gînd să muncească pentru a-şi îndeplini aceste angajamente. Ar fi fost interesant însă să arătaţi şi cum aţi urmărit dv., în continuare, învăţătura şi comportarea elevilor, ce concluzii aţi tras pe marginea observaţiilor făcute, ce influenţă educativă a avut iniţiativa dv. asupra elevilor.

Valeria Pagoja-Iaşi.

Temele pe care ne scrieţi că v-aţi propus să le dezbateţi în cadrul orelor de dirigenţie sînt interesante. Ele vor fi însă eficiente numai în măsura în care veţi reuşi să pregătiţi şi să organizaţi bine discuţiile, să atrageţi interesul elevilor asupra lor. Or, din materialul dv. nu ne putem da seama despre acest lucru deoarece dv. vă opriţi numai la enumerarea titlurilor unor teme ce vor constitui subiectul orelor de dirigenţie.

Cît priveşte accesul elevilor la cinematograf, părerea dv. este îndreptăţită. Nu este indicat ca elevii să vadă orice film. Socotim însă că pedagogul este cel mai în măsură să orienteze pe elevi asupra filmelor ce pot fi vizionate.

A. Macarovschi-Coşereni, Urziceni.

Iniţiativa dv. este bună. Corespondenţa între clasa dv. şi elevii unor scoli din ţară duce, aşa cum spuneţi, la legarea unor prietenii şi, mai ales, la lărgirea cunoştintelor elevilor despre oraşele şi satele patriei noastre, despre transformările care au avut loc pe meleagurile acestora. Este, de asemenea, bună ideea de a folosi aceste scrisori în discuţiile pe care le purtaţi la orele de dirigenţie.

Red.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17.50.20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii voluntari din unităţile de învăţămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, Piaţa Scînteii Bucureşti. 40 132